

Llengua catalana 8
Competències bàsiques

Pàg. 2

1.

Era un noi tan **obedi**ent tan **obedi**ent que quan la professora esborrava els apunts de la pissarra, ell els esborrava del seu quadern.

Hi havia una vegada un tipus tan **garrepa** que somiava que es prenia un cafè i es va despertar per no pagar.

Era un home tan **babu**, tan **babu**, tan **babu** que es va tallar una orella perquè deia que la tenia repetida.

Hi havia un cuiner tan **leig** tan **leig**, tan **leig** que feia plorar les cebes.

Hi havia una vegada un home tan **benet**, tan **benet** que posava el diari a la gelera per llegir les notícies fresques.

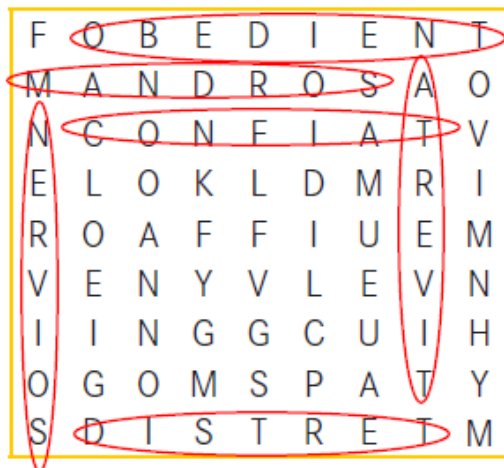
Un pare, en rebre la factura de l'escola:
-Caram, fill, no pensava que els teus estudis fossin tan cars!!!
-Doncs tens sort, que no sóc dels que més estudia, pare.

2.

Babau / responsable / obedient / valent / garrepa.

Pàg. 3

3.

4. Respostes obertes.

5.

Simpàtic / pensatiu / dolça / divertit / nerviós

Pàg. 4

6. Resposta oberta.

7. Resposta oberta.

8. Resposta oberta.

Pàg. 5

9.

- Voleu ser amics nostres?
- Mira, ja l'he trobat!
- Estic molt cansada!
- Em dones les claus?
- Hoooolaaa!
- M'ajudes a fer els deures?

10. Resposta oberta

11. Resposta procedimental.

Pàg. 6

12.

- On és?
A la muntanya A la platja A la piscina
- Quantes persones hi ha?
5 persones 8 persones 6 persones
- Què estan fent?
Salten. Prenen el sol. Caminen.
- Acaba la comparació afegint'hi la paraula adient: Aquests nois salten com...
serps cangurs periquitos

13. Resposta oberta.

14.

És alegre com un gínjol.
És lent com una tortuga.
És valent com un roure.
És eixerit com un pèsol.
És treballador com una tortuga.

Pàg. 7

1. Resposta procedimental.

2.

- La Montserrat és la **germana** de la Carme.
- L'Esperança és la **besàvia** de l'Ona, el Marc i l'Ali.
- La Carme i el Yassin són els **oncles** de l'Ona i el Marc.

- El Guillem i l'Eulàlia són els **sogres** del José i el Yassin.
- L'Esperança és l'**àvia** de la Montserrat i la Carme.
- La Francisca és la **mare** del José.
- L'Antonio i la Francisca són els **avis** de l'Ona i del Marc.
- La Carme és la **cunyada** del José.
- L'Ali és el **cosí** de l'Ona i el Marc.
- El Yassin és el **cunyat** de la Montserrat.

Pàg. 8

3.
Fill, filla / avi, àvia
Sogre, sogre / nét, néta
Cosí, cosina / cunyat, cunyada

Cosí, cosina
Cunyat, cunyada.
Sogre, sogra

4.
Trobades / reunions / dinars /
celebracions

Dinar, dinars
Reunió, reunions
Trobada, trobades

5. Resposta procedimental.

Pàg. 9

6.
Tres / Tres.
Rosa
Un quadre
Tres
El suc, les torrades i la llet.

- 7.

MS: cel
FP: cases
FP: finestres
FP: portes

MS: nen
MS: home
FS: dona
FS: catifa

MS: cotxe
FS: dona
FS: mànega
MP: nens

MS: nen
FS: nena
MP: homes
FP: dones

Pàg. 10

8.
MÚ-SI-CA / TE-LÈ-FON / LÀM-PA-DA / CUI-NA / ES-CRIP-TO-RI / SÈ-MO-LA / RE-TRAT / OR-DI-NA DOR

9.
Agudes: retrat, ordinador
Planes: telèfon, cuina
Esdrúixoles: música, sèmola

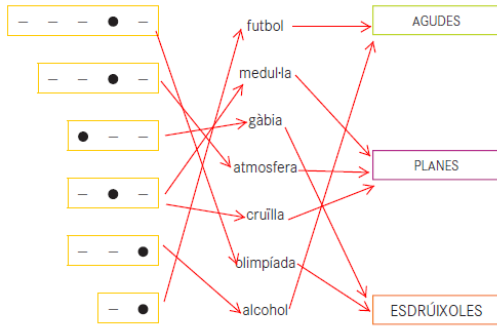
- Les paraules agudes tenen la síl·laba tònica en l'**última** posició.
- Les paraules planes tenen la síl·laba tònica en la **penúltima** posició.
- Les paraules esdrúixoles tenen la síl·laba tònica en l'**antepenúltima** posició.

10.
Cinturó: aguda
Rínxol: plana

Única: esdrúixola
Tomàquet: plana
Cafè: aguda
Ròtula: esdrúixola

Pàg. 11

11.

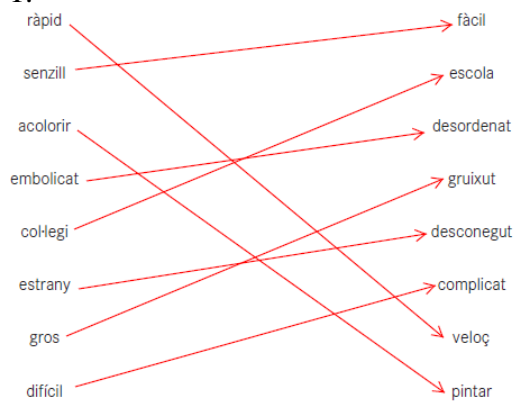

12.

CLARORÀPIDAUXILINDRETÚNIC
ALARMAURARÈPTILÒGICA

Pàg. 12

1.

2.

L'**habitació** del Miquel és molt **ampla**.
La **mestra** d'anglès és **alegre**.
Tinc un **mund** d'**escombraries** per
llençar al **contenedor**.

Pàg. 13

3.

Doctor
Metge

passejar
caminar

Encenalls
Serradures

becaina
migdiada

Enfurismat
Enfadat

esgotada
cansada

Rebregat
Arrugat

muscle
espatlla

4.

campió   **primmirat**   **tombarella**
tempsta   **també** **emmagatzemar**

5.

Campió / **immillorable** / **composició** /
important / **immens** / **ombra** / **acampada**
/ **emmascarat**.

Pàg. 14

6.

	Singular		Plural	
	Masculí	Femení	Masculí	Femení
A PROP	aquest	aquesta	aquests	aquestes
LLUNY	aquell	aquella	aquells	aquelles

7.

- No m'agraden **aquestes** arracades, prefereixo **aquelles** altres que portaves ahir.
- Aquest** estiu que ve llogarem **aquella** casa rural que ens vas recomanar.
- Aquell** home d'allà és el pare d'en Miquel, el noi que em va regalar **aquests** pantalons.
- Aquesta** setmana ha estat estressant de feina. Com enyoro **aquells** dies de vacances sense fer res!

8.

Aquests nens, aquella dona
Aquesta taula, aquelles flos
Aquest avió, aquells núvols
Aquestes barques, aquells arbres

Pàg. 15

9.

Tothom _____ s'ho està passant d'allo més bé a la festa i jo m'he de quedar a casa sense fer _____.

L' _____ altre _____ dia em van regalar aquest joc.

Vaja! És el _____ mateix _____ que vull demanar que em portin els Reis.

Me les puc emportar _____ totes _____ dues?

No, has de triar entre _____ qualsevol _____ de les dues.

Tens _____ algun _____ caramel?

Doncs no, ara mateix no en porto _____ cap _____.

Pàg. 16

10.

u/un	sis	vint	vuitanta	set
primer	sisè	vintè	vuitantè	setè

nou	tretze	setze	disset	deu
novè	tretzè	setzè	dissetè	desè

11.

1. Dotzena
2. Dues
3. Primer
4. Vintena
5. Quinze
6. Meitat
7. Parell
8. Dues

Pàg. 17

1.

Gota
Hivern
Rucs

2.

GA – GO – GU: aigua, gota, jugant.
GUE – GUI: diguis, mosseguen.

•La U després de G no es pronuncia quan va seguida de e i i.

3.

El calendari
A l'abril aigües mil.
Si l'octubre és fred no tinguis animals al descobert.

Persones

A la vellesa bonys i berrugues.
Qui no vulgui pols que no vagi a l'era.

Animals

Guineu que dorm no menja gallina.

A aigües.

•Si volem que la U soni com *aigües* posarem puntets **dos** puntets sobre la U. Aquest recurs s'anomena *dièresi*.

Pàg. 18

4.

•**Qui** paga, mana: Donar-li la raó al que porta els diners per pagar o comprar una cosa.

- Més val poc **que** no res:
- **Qui** no guarda **quan** té, no menja quan vol: Estalviar per quan vinguin temps pitjors.
- Val més llapis curt **que** memòria llarga: Per molt bona memòria que es tingui sempre et pots oblidar alguna cosa.
- **Qui** dia passa, any empeny: Resolent les dificultats de cada dia es poden resoldre les de tot l'any.
- **Quan** vegis les barbes del veí tallar, posa les teves a remullar: El mal que sofreixen els altres ens ha de servir d'avís per evitar-lo.

5.

Ta**ques**, se**quera**, for**quilla**, **que**ixal, es**quit**xar, pa**quet**, es**que**let, es**quil**lar, ma**quin**eta.

- A les paraules escrites amb **QU** davant de **e** i **i** la **U** no es pronuncia.
- Si volem que la **U** soni, posarem **dos** puntets sobre la **U**, com *pasqües*.

6.

quilòmetre **qüestió** esquimal esquena **sqüestre** quitxalla
aqüífer quadre **conseqüència** bròquil paquet **següent**
delinqüent cuques arlequí **ambigüitat** quiosc disquet

Pàg. 19

7.

Esquelet / paraigua / figures
Guitarra / pingüí / esquiador

8.

següent amigües **queviures** ambigüitat quotidiana
àgülla **segar** **quadre** conseqüència **aqüífer**
Pasqües berrugües **forquilla** qüeixal aigües

9.

Treballar i no guanyar, val més descansar.

Pàg. 20

10.

Març marçot mata la vella i la jove si pot.

Val més la salsa que els cargols.

A l'estiu tota cuca viu.

El temps, el vent i la fortuna canvien com la lluna.

- Totes aquestes dites són frases que pregunten.

11.

- Les preguntes → !
- Les exclamacions → .
- Les informacions → ?

12. Respostes obertes.

Les frases enunciatives expliquen coses i utilitzen el signe . .

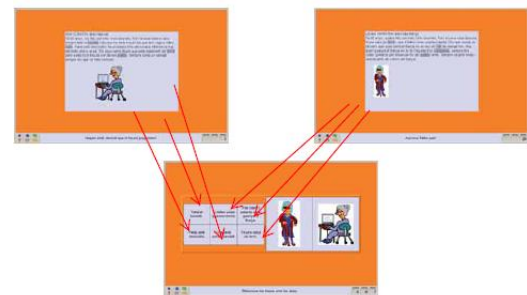
Les frases interrogatives són les que fan preguntes i utilitzen el signe ?.

Les frases exclamatives expressen sorpresa, fàstic, por, etc. i utilitzen el signe !.

Pàg. 21

13. Resposta oberta.

14.

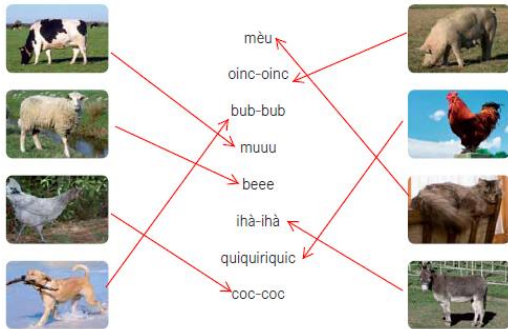

Pàg. 22

1.

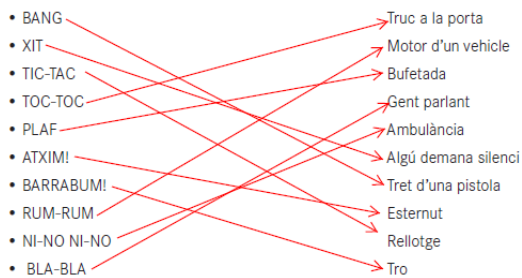
Nyigo-nyigo / tituí / txam / tararà
Tampatantam / ning-nang / rang-
catarrang / cloc-cloc

2.

Pàg. 23

3.

4.

Instrumentos musicals: violí, flauta, plateret, trompeta, timbal, campanes, guitarra i castanyoles.

Animals domèstics: vaca, ovella, gallina, gos, porc, gall, gat, ruc.

5.

Pàg. 24

6.

Cuina / geografia / internet / cinema.

7. Resposta oberta.

8. Resposta oberta.

Pàg. 25

9.

Serp / tub / cop / tap / cub / nyap / talp / club / pop / tip / corb / cep.

Pàg. 26

10.

Serp / tip / tap / cub / talp / cep.

Respostes obertes.

11.

Cap / camp / tomb / camí / calb.

Pàg. 27

1.

Història / avui / home / orxata / ahir / ou / coet / harmònica / oca / habitació / àvia / anglès / helicòpter / hort / tothom / hospital.

2.

S'escriuen amb h: història, home, ahir, harmònica, habitació, helicòpter, hort, tothom, hospital.

S'escriuen sense h: avui, orxata, ou, coet, oca, àvia, anglès.

3.

Humor / horrible / hípica / hora / herba.

4. Resposta oberta.

Pàg. 28

5.

Jo he dibuixat un rellotge.

Tu has cantat una cançó.

Ell ha cosit un mitjó.

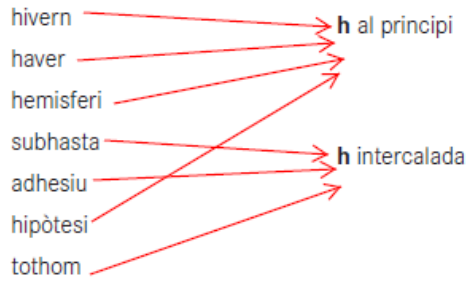
Nosaltres hem caminat molt.

Vosaltres heu visitat la tieta.

Els han vist un avió.

6. Resposta oberta.

7.

Pàg. 29

8.

L'hora en punt

La mort es presentà quan no se l'esperava, i ell li digué que no li havia donat hora.

—És que l'horala dono jo —va respondre-li la mort.

—No sempre, no sempre... —replicà ell—. Ara, per exemple, tinc l'agenda plena i a vós no us ve d'un dia. Però a mi sí. Telefoneu-me dimarts que ve, a quarts de cinc, i quedarem per una data.

—És irregular, no puc fer-ho. Va contra els reglaments —digué la gran senyora.

—Apa, bah) —es defensà ell, tot empenyent-la suaument cap a la porta—. Amb la feïnada que teniu no em direu pas que depeneu d'un difunt puntual. En canvi, jo tinc compromisos inajornables.

I la mort se'n va anar amb la calavera entre les cames, sense saber-se'n avenir. No li havia passat mai.

9. Resposta oberta.

Pàg. 30

10.

1. Harmònica
2. Habitació
3. Matí
4. Colònia
5. Mànec
6. Música

11.

- Accent obert (˘): harmònica, colònia, mànec.
- Accent tancat (ˊ): habitació, matí, música.

12.

òliba	expres	cosí	confús
màquina	té	cafè	malentès
vostè	núvol	tapís	sabó

Pàg. 31

13.

Hipopòtam / mitjó / família
Mà / cèrvol / barnús

14. Resposta oberta.